

ఆలోచించండి - మాట్లాడండి.

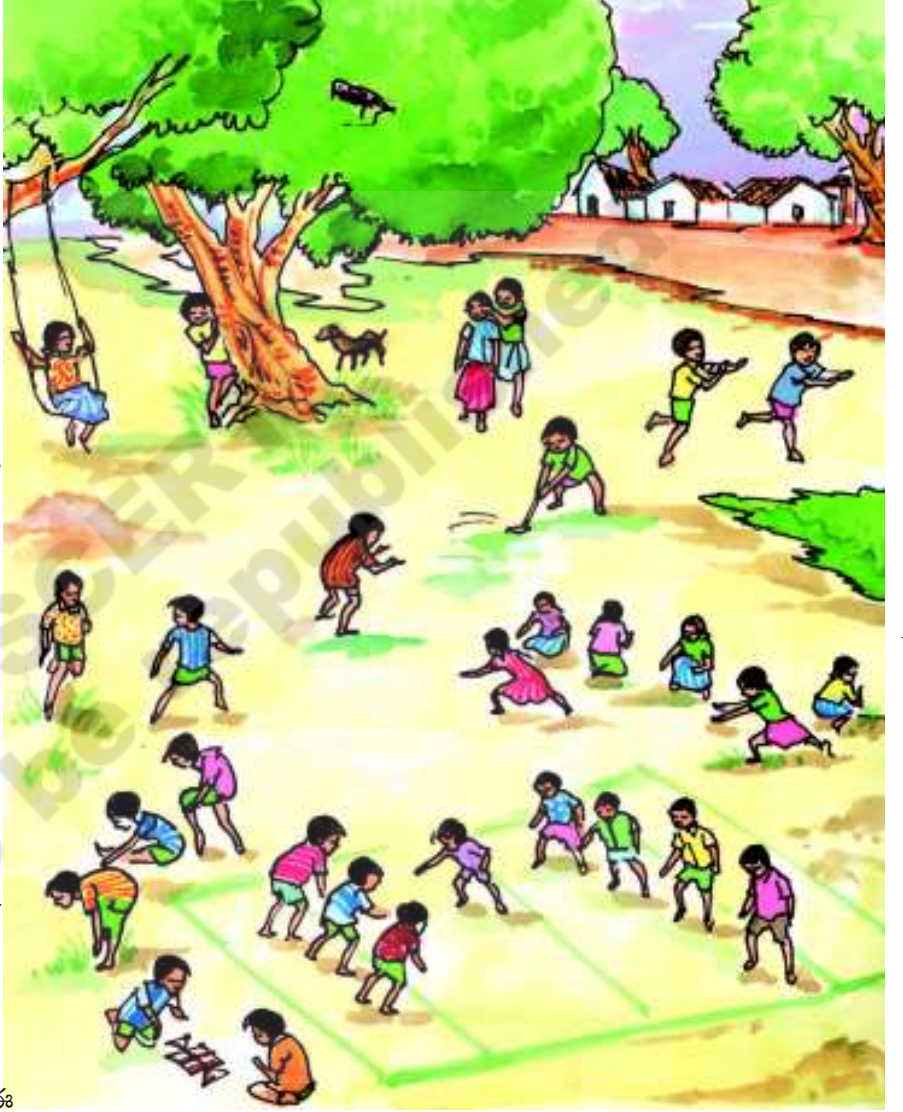
- బమ్మెర పోతన.

ప్రశ్నలు :

1. చిత్రంలో ఎవరెవరు ఏం చేస్తున్నారో చెప్పండి?
2. చిత్రంలో పిల్లలు ఏ ఏ ఆటలాడుతున్నారు?
3. మీకిష్టమైన ఒక ఆటను ఎలా ఆడతారో చెప్పండి?

నేపథ్యం

ప్రేపల్లెలో శ్రీకృష్ణుణ్ణి చంపడానికి కంసుడు అనేకమంది రాక్షసులను పంపాడు. ఆ రాక్షసులను ఒక్కొక్కరిని ఒక్కొక్క రీతిగా కృష్ణుడే చంపాడు. ఇవన్నీ చూసి ప్రేపల్లెలో నందుడు సమావేశం పెట్టాడు. అంతవరకు జరిగిన భయంకరమైన విషయాలను గురించి చర్చించాడు. ఆ సమయంలో ఉప నందుడనే వృద్ధ గోపాలకుడు ఇన్ని సమస్యలను ఎదుర్కొంటూ ప్రేపల్లెలో ఉండడంకన్న బృందావనం వెళ్ళడం మంచిదని సూచించాడు. అందుకు అందరూ అంగీకరించి బృందావనం చేరారు. అక్కడ బలరామకృష్ణులు తమతోటి బాలురతో ఆడిన ఆటలను గురించి ఈ పాఠ్యాంశం వివరిస్తుంది.

ఈ పాఠ్యభాగం “ఆంధ్రమహా భాగవతం” దశమస్కంధం నుండి తీసుకొన్నది.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థం కాని పదాలకింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థం కాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న పదాలు-అర్థాలు పట్టిక చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

★ క. కనవు గల దిరవు పసులకు,
లస దద్రినదీ మహీజ లతికావలి పెం
పెసంగును, గాపురమునకును,
బొసంగును బృందావనంబు వొడడచ్చటికిన్. 1

వ. ఇట్లు బృందావనంబు జెందియందుఁగొంతకాలంబునకు
రామకృష్ణులు సమానవయస్కులైన గోపబాలకులం గూడికొని
వేడుక లూడు కొన దూడల గాచుచు. 2

★ సీ. వేణువు లూడుచు వివిధరూపములతో
గంతులు వైతురు కౌతుకమున,
గురుకంబళాదుల గోవుషంబులఁబన్ని
పరవృషభము లని ప్రతిభటింతు,
రల్లులు దట్టించి యంఘ్రుల గజ్జెలు
మొరయఁ దన్నుదు రోలి ముమ్మరముగఁ
బన్నిదంబులు వైచి ఫలమంజరులఁ గూల్చి
వ్రేటులాడుదురు ప్రావీణ్యమొప్పు,

తే. వన్యజంతుచయంబుల వాని వాని,
పదురు పదురుచు వంచించి పట్టఁబోదు,
రంబుజాకరములఁజల్లులాడఁజనుదు,
రాకుమారులు బాల్యవిహారులగుచు. 3

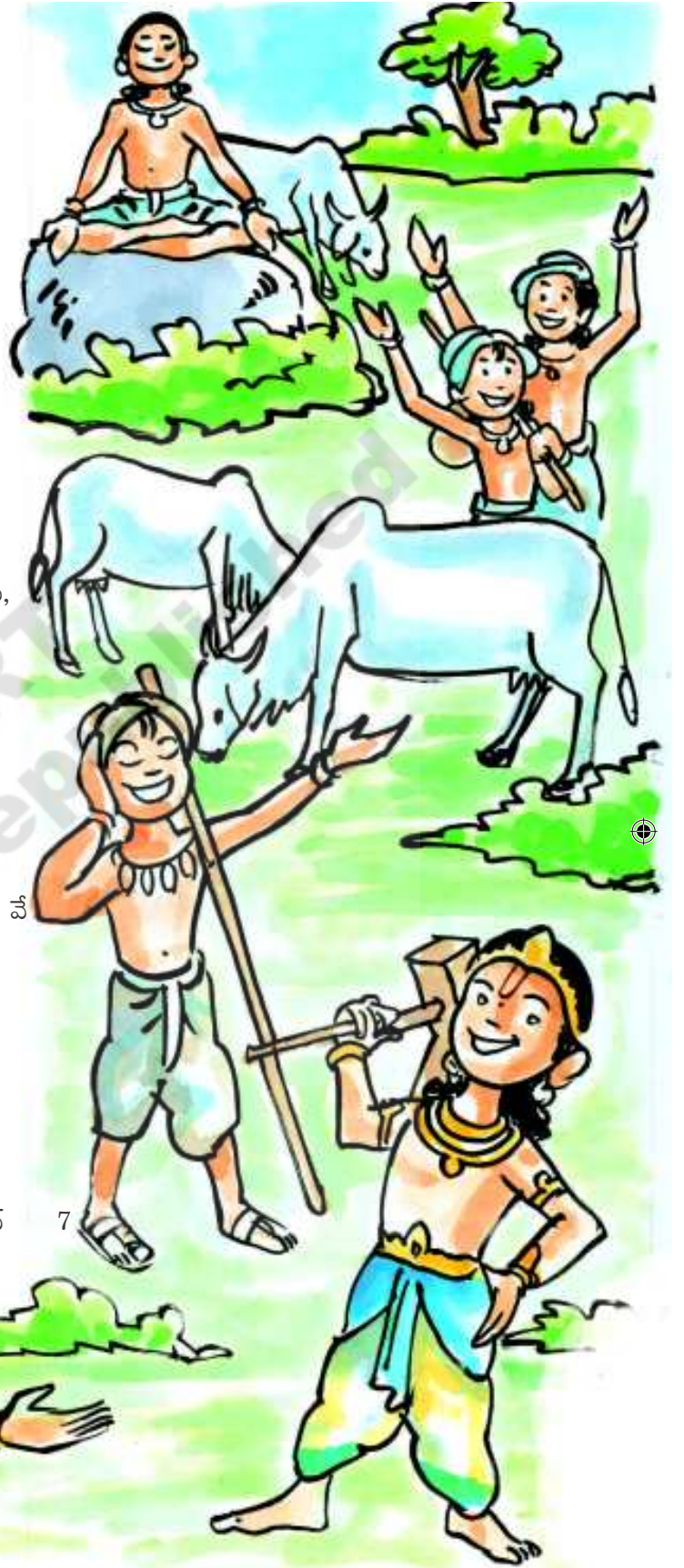
క. పోరుదురు గికురు వొడుచుచు ,
దూఱుదురు భయంబు లేక తోరపుటిరవుల్.
జాఱుదురు ఘనశిలాతటి,
మీఱుదు రెన్నంగరాని మెలకువల నృపా! 4

★ సీ. కపులమై జలరాశిగట్టుదమా యని
కట్టుదు రడ్డంబుఁగాలువలకు,
మునులమై తపములు మొనయుదమా యని
మౌనులై యుందురు మాట లేక,
గంధర్వవరులమై గానవిద్యలు మీఱు
బాడుదమా యని పాడఁ జొత్తు,
రపురోజనులమై యాడుదమా యని
యాఁడు రూపుల ఁదాల్చి యాడఁ జనుదు,

ఆ. రమర దైత్యవరులమై యబ్ధిఁ ద్రుత్తమా,
యని సరోవరములయందు హస్త
దండచయముఁ ద్రిప్పి తరుతురు తమ యీడు
కొమరు లనుసరింప గొమరుఁ మిగుల. 5

క. ఒకనొకని చల్లికావడి,
నొకఁడొకఁ డడకించి దాఁచు, నొకఁ డొకఁడది వే
తొకఁడొకని మొఱిగికొని చన
నొకఁడొకఁ డది దెచ్చి యిచ్చు నుర్వీనాథా! 6

★ క. ఒక్కఁడు మున్నే మఱి చన
నొక్కఁడు బలుబొబ్బ వెట్టు నులికిపడన్, వే
తొక్కఁడు మిట్టి తటాలున,
నొక్కని కనుదోయి మూయు నొక్కఁడు నగఁ గన్ 7

★ క. తీపుగల కజ్జ మన్యుఁడు,
గోపింపఁగ నొడిసి పుచ్చుకొని త్రోపాడం
బైపడి యదిగొని యొక్కఁడు,
క్రేపులలో నిట్టునట్టుఁగికురించు నృపా!

★ క. వనజాక్షుఁడు మున్నరిగిన,
'మునుపడఁగా నతని నేనె ముట్టెద' ననుచుం
జని మును ముట్టనివానిన్,
మును ముట్టినవాడు నవ్వు మొనసి నరేంద్రా!

★ ఉ. ఎన్నఁడునైన యోగివిభు లెవ్వని పాదపరాగ మింతయుం
గన్నులఁగానరట్టి హరి గౌఁగిట జేర్చుచుఁ జెట్టబట్టుచుం
దన్నుచుఁగ్రద్దుచున్ నగుచుఁదద్దయుఁ బైపడి కూడి యాడుచున్
మన్నన సేయు వల్లవకుమారుల భాగ్యము లింత యొప్పునే?

8

9

10

కవి పరిచయం

పేరు : బమ్మెర పోతన
కాలం : 15వ శతాబ్దం
జన్మస్థలం : బమ్మెర గ్రామం, వరంగల్ జిల్లా,
రచనలు : భోగినీదండకం, ఆంధ్రమహాభాగవతం,
వీరభద్రవిజయం,
బిరుదు : సహజపండితుడు

భావం:

1. బృందావనం అనే ప్రదేశంలో పశువులకు మేత సమృద్ధిగా ఉన్నది. అక్కడ అందమైన చెట్లు, కొండలు, నదులు, చెట్లు, తీగలు ఉన్నాయి. ఉండడానికి తగినట్లుగా ఉంది. అక్కడికి పోదాం పదండి.
2. ఈ విధంగా బృందావనం చేరిన కొంతకాలానికి బలరామకృష్ణులు తమతో సమానమైన వయసుగల గోపబాలురతో కలిసి సంతోషంగా దూడలను కాస్తూ.....
3. రాకుమారులు పిల్లనగ్రోవులను ఊడుతూ, అనేక రూపాలతో సంతోషంగా గంతులు వేస్తున్నారు. పెద్ద కంబళ్ళను కప్పుకొని ఎద్దుల్లాగ ఒకరినొకరు ఎదిరించుకొంటున్నారు. బట్టలతో తయారుచేసిన బొమ్మలను తన్నుకుంటూ ఆడుతుంటే వాళ్ళ కాళ్ళ గజ్జెలు ఘుల్లు ఘుల్లుమన్నాయి. పండ్ల గుత్తులను నేల రాల్చటానికి పందేలు వేసుకొని వారి వారి నేర్పరితనాన్ని చూపిస్తున్నారు.
అడవి జంతువుల మాదిరి అరుస్తూ, దగ్గరకు వచ్చిన జంతువులను అమాంతంగా పట్టబోతున్నారు. సరస్సులోకి వెళ్ళి నీళ్ళు జల్లుకుంటూ ఆడుతూ బాల్యవిహారులౌతున్నారు.
4. ఉత్తుత్త యుద్ధాలు చేస్తూ ఒకరినొకరు దొంగదెబ్బ తీసుకొంటున్నారు. కొత్త ప్రదేశాలకు ఏమాత్రం భయం లేకుండా పోతున్నారు. పెద్ద పెద్ద బండరాళ్ళపైకి ఎక్కి జారుతున్నారు. ఇవన్నీ చేయడంలో ఊహించని నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు.
5. మనమంతా కోతులలాగ సముద్రానికి వారధి కడదామా, అంటూ కాలవలకు అడ్డుకట్టలు కడుతున్నారు. మనమంతా మునులలాగ, మరి తపస్సు చేద్దామా ? అంటూ మాట్లాడకుండా మునులులాగా కూర్చుంటున్నారు. మనమంతా గంధర్వులలాగ, చక్కగా పాటలు పాడుదాం, అంటూ చెవులకింపుగా గొంతెత్తి పాడుతున్నారు. మనమంతా అప్పరసలలాగ, చక్కగా నాట్యం చేద్దామా? అంటూ ఆడవేషాలు వేసుకొని నాట్యం చేస్తున్నారు. మేము దేవతలం, మీరు రాక్షసులట; కలిసి సముద్రాన్ని మధిద్దామా, అంటూ కొలనులలో చేతులతోనే నీళ్ళను చిలుకుతున్నారు. ఈ విధంగా తమ ఈడు పిల్లలతో ఆనందంగా ఆటలాడుతున్నారు.
6. ఒకని చల్లి కావడిని (చిక్కాన్ని) మరొకడు బెదిరించి తీసుకొని దాచాడు. వీణ్ణి మోసగించి ఇంకొకడు తీసుకొని వెళ్ళాడు. వాడిదగ్గరినుంచి వేరొకడు తెచ్చి మొదటివాడికి ఇచ్చాడు.
7. ఒకడు పరధ్యానంగా నడుస్తూంటే ఇంకొకడు వెనకనుంచి గట్టిగా కేకపెట్టాడు. అది విని వాడు ఒక్కసారిగా ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఇంకోచోట ఒకడు వెనకనుంచి వచ్చి మరొకని కళ్ళు మూశాడు. అది చూసి వేరొకడు నవ్వుతున్నాడు.
8. ఒకని చేతిలోని తియ్యని పిండివంటను మరొక్కడు లాక్కొని పారిపోతున్నాడు. పిండివంట తెచ్చుకొన్న వాడికి చాలా కోపం వచ్చింది. కాని ఆ పారిపోతున్నవాడి దగ్గరినుంచి దాన్ని మరొకడు లాక్కొనిపోయి దూడల మధ్య అటూ ఇటూ తిరుగుతూ దొరకకుండా వీణ్ణి ఏడిపిస్తున్నాడు.
9. కృష్ణుడు ముందు నడుస్తూంటే చూసి ఇద్దరు బాలకులు ఎవరు కృష్ణుణ్ణి ముందుగా ముట్టుకొంటారో చూద్దామని పందెం వేసుకొన్నారు. పందెంలో, ముట్టుకోలేనివాణ్ణి చూసి నవ్వుతున్నారు.
10. యోగి శ్రేష్టులు సైతం పరమపురుషుడయిన శ్రీకృష్ణుని పాదధూళిని రవ్వంతకూడా చూడలేరు అటువంటి శ్రీకృష్ణుణ్ణి గోపబాలురు కౌగిలించుకొంటూ, చెట్టపట్టాలు వేసుకొంటూ, తన్నుతూ, గుద్దుతూ, నవ్వుతూ మీద పడుతూ కలిసి ఆడుకొంటున్నారు. ఈ గోపబాలకుల అదృష్ట మెంత గొప్పదో గదా!

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. పాఠంలోని పద్యాలను భావయుక్తంగా పాడండి.
2. పాఠంలోని పద్యాలు వేటినిగురించి ఉన్నాయి?
3. ఈ పద్యాలు మీకు అర్థమయ్యేలా ఉన్నాయని భావిస్తున్నారా? వాటిలో ఏ ఏ పద్యాలు సులభంగా అర్థమౌతున్నాయి?
4. పాఠంలోని ఏ ఏ పద్యాలు మీకు బాగా నచ్చాయి? ఎందువల్ల?
5. బాల్యక్రీడలని పాఠంపేరు విన్నప్పుడు మీకు ఏమనిపించింది?
6. ఈ పద్యాలు విన్నారు కదా! బలరామకృష్ణులు, గోపబాలకులు. ఏ ఏ ఆటలు ఆడారు? వాటిలో ఏ ఏ ఆటలను ఇప్పటి పిల్లలు కూడా ఆడుతున్నారు?

II. చదవడం - రాయడం

1. పాఠం ఆధారంగా కింది అంశాలకు సంబంధించిన పద్యాలు ఏవో చెప్పండి.
వాటికింద గీత గీయండి.
(అ) బృందావనం (ఆ) గోపబాలకుల భాగ్యం
(ఇ) పిండివంటలతో ఆడుకోడం (ఈ) ఒకరినొకరు ముట్టుకొనే ఆట
2. కింది పద్యాలను చదవండి. వాటి భావం ఆధారంగా ఆ పద్యాలకు శీర్షికలు పెట్టండి.
(అ) వేణువులూదుచు బాల్య విహారలగుచు
(ఆ) కపులమై జలరాశి గొమరు మిగుల.
3. కింది పేరాను చదవండి.

ఒకనాడు బలరామకృష్ణులూ గోపబాలురు అందరూ కలిసి వనభోజనాలు చేయాలని సరదాపడ్డారు. పొద్దుటే లేచి, గబగబా తమ ఇంటి లేగదూడలను బయటికి తోలుకొని వచ్చారు. అందమైన కొమ్ము బూరలను పూరించి ఊదగానే మిగిలిన గోపకుమారులందరూ మేల్కొన్నారు. చల్లి అన్నపు కావడలను భుజాలకు తగిలించుకొన్నారు. తల్లులు సిద్ధంచేసి ఉంచిన రకరకాల పిండివంటలు మూటలు కట్టుకొన్నారు. కాళ్ళకు చెప్పులు వేసుకున్నారు, చేతికర్రలు పట్టుకున్నారు. లెక్కపెట్టడానికి కూడా కష్టమనిపించే తమతమ లేగలమందలను 'హేహేయ్' అని కేకలతో తోలుకొంటూ బయలుదేరారు. పరుగులతో ఆయాసపడుతూ అడవిలోకి ప్రవేశించారు. బంగారు, మణి భూషణాలు ధరించి ఉన్న పూలను, చిగుళ్ళను,

చిన్నచిన్న పండ్లను అలంకారాలుగా ధరించారు. కొమ్ముబూరలు పూరిస్తూ, పిల్లనగ్రోవులు ఊడుతూ, తుమ్మెదలతోబాటు ఝుమ్మని పాడుతూ, నెమళ్ళతో సమానంగా నాట్యంచేస్తూ, కోకిలలను, మిగిలిన పక్షులను అనుకరించి కూతలు కూస్తూ, చిలకలతోపాటు అరుస్తూ కేరింతలు కొట్టారు. పైన పక్షులు ఎగురుతూ ఉంటే వాటి నీడలతోపాటు తామూ పరుగులెత్తారు. జలజలపారే సెలయేళ్ళను చెంగున దాటారు. హంసలపక్కనే వాటిని అనుకరిస్తూ నడిచాడు. కొంగలతో పాటు ఒంటికాలిమీద నిలబడ్డారు. బెగ్గురు పక్షులను తరిమితరిమి అలసిపోగొట్టారు. నదీ జలాలలో స్నానాలు చేశారు. తీగల ఉయ్యాలలు ఊగారు. గోతులలో దాక్కున్నారు. దూరాలకు పరుగు పందేలు వేసుకొన్నారు. కోతులవలె చెట్టు ఎక్కారు. పండ్లు తిని, ఆ రుచులకు పరవశించిపోయారు. కుప్పించి దూకి, తమ నీడలను చూసి నవ్వుకొన్నారు. ఒకరితో ఒకరు పోట్లాడుకున్నారు. కేరింతలు కొడుతూ, పరుగెడుతూ, పడుకొంటూ, అలసిపోతూ ఇలా ఎన్నో రకాలుగా ఆటలు ఆడుకొన్నారు.

(అ) పై పేరాకు వీలైనన్ని ప్రశ్నలు రాయండి.

(ఆ) పై పేరాకు శీర్షికను రాయండి.

(ఇ) పై పేరాకు, పాఠానికి ఉన్న సంబంధం ఏమిటి?

4. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా సమాధానాలు రాయండి.

(అ) బృందావనం ఎలా ఉంది?

(ఆ) గోపబాలురతో బలరామకృష్ణులు నీటికి సంబంధించి ఏ ఏ ఆటలు ఆడారు?

(ఇ) గోపబాలకులు నవ్వుకొనేలా ఏ ఆటలాడారు?

(ఈ) పోతన గోపబాలకుల అదృష్టాన్ని ఏమని చెప్పాడు?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ. బలరామకృష్ణులు గోపబాలురతో ఆడిన ఆటలలో మీకు ఏ ఏ ఆటలు బాగా నచ్చాయి? ఎందుకు?

ఆ. పోతన పద్యాలలో చెప్పిన ఆటల్లో మీరు ఆడే ఆటలు ఏమైనా ఉన్నాయా? అవి ఏవి?

ఇ. ఒకరినొకరు భయపెట్టే ఆటలు ఏవేవి ఆడారు?

ఈ. గోపబాలకులతో బలరామకృష్ణులు బృందావనంలో ఆటలు ఆడారు కదా! మీరు ఎక్కడెక్కడికి వెళ్ళి ఏ ఏ ఆటలు, ఎవరితో ఆడతారు?

ఉ. గోపాలబాలకులతో బలరామకృష్ణులు ఆటపాటలతో గడిపేవారు కదా! దీన్ని బట్టి బలరామకృష్ణులు ఎలాంటివారో వివరించండి.

ఊ. గోపబాలకులు ఎంతో భాగ్యవంతులని పోతన వివరించాడు కదా! ఇలా పోతన అనడానికి కారణం ఏమిటి?

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

- అ. పోతన సుమారు 500 సంవత్సరాల కిందట భాగవతంలో రకరకాల ఆటలను గురించి వివరించాడు కదా! నాటి ఆటలతో పోల్చినప్పుడు నేటి ఆటల్లో ఏమైనా తేడాలున్నాయా? అలాగే అడుతున్నారా? మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.
- ఆ. పోతన తన పద్యాలద్వారా బలరామకృష్ణులు గోపబాలకులతో అదే ఆటలను వివరించాడు. దీన్ని బట్టి పోతనకు పిల్లలను గురించి ఏ ఏ విషయాలు తెలిసి ఉండవచ్చు.
- ఇ. బలరామకృష్ణుల బాల్యక్రీడలను గురించి సొంతమాటల్లో రాయండి.
- ఈ. బలరామకృష్ణులు ఆడిన ఆటల్లో ఏదైనా ఒక ఆటను ఆడిన విధానాన్ని వివరించండి.

IV. పదజాలం

1. పాఠంలోని పద్యాల ఆధారంగా బలరామకృష్ణులు ఏ ఏ వస్తువులు ఉపయోగించి అడుకున్నారో ఆ వస్తువుల పేర్లను రాయండి.
2. కింది వాక్యాలు చదవండి. గీతగీసిన పదాల అర్థాలను రాయండి.
- (అ) రాముడు కప్పలతో కలిసి వారధిగట్టాడు.
- (ఆ) నదులన్నీ జలరాశిలో కలుస్తాయి.
- (ఇ) నరేంద్రుడు రాజ్యాన్ని పాలిస్తాడు.
- (ఈ) ప్రావీణ్యం కోసం రోజూ అభ్యాసం చెయ్యాలి.
- (ఉ) రామయ్యకు భాగ్యం కొద్దీ ఉద్యోగం దొరికింది.
3. కింది పదాలను చదవండి. వీటిని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.
- (అ) బొబ్బపెట్టు :
- (ఆ) ఒడిసి పట్టుకొని :
- (ఇ) కౌతుకము :
- (ఈ) వన్యజంతువులు :
- (ఉ) బాల్యక్రీడలు :
- (ఊ) మన్ననచేయు :

V. సృజనాత్మకత

1. పాఠం ఆధారంగా బృందావనం ఎలా ఉంటుందో ఊహించి చిత్రం గీయండి, రంగులు వేయండి. దాన్ని గురించి రాయండి.
2. మీరు అడుకొనే ఆటల జాబితా తయారుచేసి వాటిని ఉపయోగించి ఒక గేయం రాయండి.

VI. ప్రశంస

1. పిల్లలను గురించి వాళ్ళు ఆడే ఆటలను గురించి పోతన ఎంతో చక్కగా పద్యాలలో వివరించాడు కదా! ఇలా పోతన రాసిన మరికొన్ని పద్యాలను సేకరించండి. వాటిని రాగంతో, భావంతో పాడండి.
2. బాల్యక్రీడలనే పాఠం పోతన భాగవతంలోది కదా! భాగవతంలోని మరికొన్ని కథలను తెలుసుకొని చెప్పండి.

VII. ప్రాజెక్టు పని

1. మీ నాన్న, అమ్మ, మీ తాతయ్యలు, అమ్మమ్మలు బామ్మలను అడిగి వాళ్ళ చిన్నతనంలో ఏ ఏ ఆటలు ఆడుకొనేవారో, అడిగి తెలుసుకోండి. వాటి ఆధారంగా కింది పట్టికను పూరించండి.

తాతయ్యలు, అమ్మమ్మలు, బామ్మలు వారు చిన్నప్పుడు ఆడిన ఆటలు	నాన్న, అమ్మ, అత్త మొదలైనవాళ్ళు చిన్నప్పుడు ఆడిన ఆటలు	మీరు ఇప్పుడు ఆడుకొనే ఆటలు

బలరామకృష్ణులు గోపబాలురతో ఆడిన ఆటలతో వీటిని పోల్చండి. ఏమి గ్రహించారో చెప్పండి.

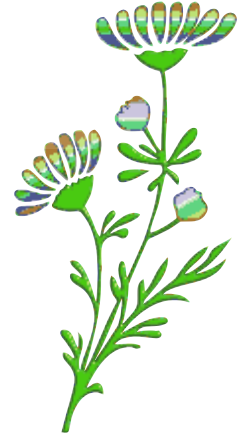
VIII. భాషగురించి తెలుసుకుందాం

శబ్దాలంకారాలను గురించి 6వ తరగతిలో నేర్చుకున్నారు కదా!

ఈ పాఠంలోని కింది పద్య పాదాలను గమనించండి

1. గంతులు వేతురు కౌతుకమున.
(దీనిలో మళ్ళీ మళ్ళీ వచ్చిన హల్లు)
2. పోరుదురు గికురు వొడచుచు దూఱుదురు.
(దీనిలో మళ్ళీ మళ్ళీ వచ్చిన)
3. ఒకనొకని చల్లికావడి,
నొక డడకించి దాచు, నొకడొక డదివే
తొకడొకని మొఱిగి కొని చన
నొక డొక
ఈ పద్యంలో మళ్ళీ మళ్ళీ వచ్చిన హల్లు

పై ఉదాహరణల్లో ఏ అలంకారం ఉన్నదని గుర్తించారు? వృత్త్యనుప్రాసమే కదూ!
పైన మీరు రాసిన సమాధానాలను బట్టి ఈ అలంకారం లక్షణాన్ని అంటే
వృత్త్యనుప్రాసాలంకారం గుర్తించడం ఎట్లాగో తెలుసుకుందాం.

లక్షణం: ఒకే హల్లు పలుమార్లు వచ్చినట్లైతే అంటే పునరావృత్తమైతే దాన్ని
వృత్త్యనుప్రాసాలంకారం అంటారు.

అభ్యాసం: మూడో, ఐదో పద్యాల్లో ఉన్న అలంకారాన్ని గుర్తించి రాయండి.

అంత్యానుప్రాసం

1. వేద శాఖలు వెలిసెనిచ్చట
ఆది కావ్యంబలరె నిచ్చట,
ఈ గేయంలోని రెండు పంక్తుల చివరన ఉన్న పదాలు ఏవి?
మొదటి పంక్తి చివర..... రెండో పంక్తి చివర
2. తలుపుగొళ్ళెం
హారతిపళ్ళెం
గుఱ్ఱపుకళ్ళెం
ఈ మూడు వరసల్లో చివరన వచ్చిన పదాలు ఏవి?
1. 2. 3.

పై ఉదాహరణలలో మీరు రాసిన సమాధానాల ద్వారా. మీరు ఒక విషయాన్ని గుర్తించి
ఉండాలి. అన్ని పంక్తులూ చివరన ఒకే రకమైన పదంతోనో, అక్షరంతోనో ముగుస్తున్నాయి.
అంతే కదూ!

ఇప్పుడు మీరు ఇది అంత్యానుప్రాసాలంకారమని గుర్తించారు కదూ! ఈ అలంకారాన్ని
గుర్తించడానికి లక్షణం ఏమిటో రాద్దాం.

**“పాదాంతంలో లేదా పంక్తిచివరలో ఒకే ఉచ్చారణతో ముగిసే పదాలు లేదా అక్షరాలు
ఉంటే దాన్ని అంత్యానుప్రాసాలంకారం అంటాం”.**

అభ్యాసం : దేశభక్తి, ప్రకటన పాఠాల్లోని అంత్యానుప్రాసాలంకారం పాదాలను గుర్తించి
రాయండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. పద్యాలను రాగంతో భావంతో పాడగలను. భావాలను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
2. పద్యాలను విన్న, చదివిన భావాలను అర్థం చేసుకోగలను.	ఔను/కాదు
3. బాల్యక్రీడల గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను/కాదు
4. నేర్చుకున్న పదజాలంతో సొంతవాక్యాలు రాయగలను.	ఔను/కాదు
5. పద్యభావాలకు అనుగుణంగా చిత్రాలను గీయగలను.	ఔను/కాదు
ఆడుకొనే ఆటలతో గేయం రాయగలను.	ఔను/కాదు

దృఢమైన శరీరంలోనే దృఢమైన ఆత్మ ఉంటుంది.

- సరేంద్రనాథ్ దత్త